

Δελτίο σημαντικότερων οικονομικών εξελίξεων για το διάστημα Νοεμβρίου 2020

Υπογραφή της Περιφερειακής Ολοκληρωμένης Οικονομικής Εταιρικής Σχέσης (RCEP)

Υπογράφηκε τελικά μετά την τελευταία μέρα της 37^{ης} συνόδου κορυφής της ASEAN, η οποία έλαβε χώρα διαδικτυακά, ύστερα από 8 χρόνια σχετικής προετοιμασίας, η Περιφερειακή Ολοκληρωμένη Οικονομική Εταιρική Σχέση (Regional Comprehensive Economic Partnership, RCEP), μεταξύ των 10 κρατών-μελών της Ένωσης Κρατών της Νοτιοανατολικής Ασίας ASEAN και της Κίνας, Ιαπωνίας, Ν. Κορέας, Αυστραλίας και Ν. Ζηλανδίας. Μέχρι την τελευταία στιγμή έγινε προσπάθεια να επανέλθει και η Ινδία στη συμφωνία, η οποία περιέλαβε τελικά συμβολική ρήτρα που επιτρέπει την είσοδό της, εφόσον η ίδια το επιθυμήσει.

Με βασικό στόχο τη σταδιακή μείωση των δασμών, θεωρείται η μεγαλύτερη ένωση ελεύθερου εμπορίου στον κόσμο, καθώς περιλαμβάνει χώρες που αντιπροσωπεύουν περίπου το 30% του πληθυσμού της γης (2,2 δις ανθρώπους), το 30% του ΑΕΠ (συνδυασμένο ΑΕΠ 26,2 τρις δολάρια ΗΠΑ) και το 20% των εμπορικών ροών. Στα θετικά σημεία της συμφωνίας περιλαμβάνεται η σταδιακή κατάργηση των δασμών, ισχυρότερες διατάξεις για την αντιμετώπιση μη δασμολογικών μέτρων, η ενίσχυση των εφοδιαστικών αλυσίδων με κοινούς κανόνες προέλευσης και η κωδικοποίηση νέων κανόνων ηλεκτρονικού εμπορίου, καθώς και βελτιώσεις σε τομείς όπως η διαδικτυακή προστασία των καταναλωτών και των προσωπικών πληροφοριών, η διαφάνεια και οι σύγχρονες συναλλαγές χωρίς χαρτί. Περιλαμβάνει, επίσης, απλουστευμένες τελωνειακές διαδικασίες και μια προσπάθεια ανοίγματος του τομέα των υπηρεσιών με αυξημένα όρια συμμετοχής αλλοδαπών.

Πολλοί θεωρούν ότι η RCEP μπορεί να ενισχύσει περαιτέρω τη θέση της Κίνας ως οικονομικού εταίρου των συμβαλλόμενων χωρών της, παρέχοντάς της περισσότερες δυνατότητες διαμόρφωσης των εμπορικών κανόνων στην περιφέρεια. Σύμφωνα με πολλούς ερευνητές, όμως, το αν η RCEP μεταβάλλει τελικά την περιφερειακή δυναμική υπέρ της Κίνας εξαρτάται από την απάντηση των ΗΠΑ, καθώς κρίνουν ότι η απόσυρση των ΗΠΑ το 2017 από ένα διαφορετικό εμπορικό σύμφωνο Ασίας-Ειρηνικού (το TPP) έχει μειώσει σημαντικά τη δυνατότητα των ΗΠΑ να προσφέρουν ένα αντίβαρο στην αυξανόμενη περιφερειακή οικονομική επιρροή της Κίνας.

Από μια πρώτη ανάλυση της αντιπροσωπείας της ΕΕ, συγκρατούμε ότι επικροτούμε σε κάθε περίπτωση την κατεύθυνση της ενίσχυσης της πολυμέρειας, παρατηρούμε όμως ότι η συμφωνία δεν έχει το εύρος των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών της ΕΕ, καθώς δεν υπάρχει καθόλου για παράδειγμα το σχετικό με τον έλεγχο κρατικών ενισχύσεων κεφάλαιο, ενώ απουσιάζει πλήρως το στοιχείο της βιωσιμότητας. Επίσης, πολλοί από τους κανόνες που εισάγει βασίζονται στη θέληση συνεργασίας και δεν αποτελούν υποχρεωτικές δεσμεύσεις.

Ως προς το ίδιο το γεγονός της σύναψης συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών, επισημαίνουμε ότι το σύνολο των κρατών ASEAN και τα περισσότερα από τα μη ASEAN μέλη είχαν ήδη υπογράψει ΣΕΣ. Προσθήκη αποτελεί η ΣΕΣ μεταξύ Κίνας-Ιαπωνίας και Κίνας-Κορέας. Το μέγεθος της προβλεπόμενης φιλελευθεροποίησης στις επιμέρους ΣΕΣ σε σύγκριση με τη νέα θα πρέπει να εξεταστεί ειδικότερα.

Η οικονομία του διαδικτύου της Ταϊλάνδης σε αυξητική πορεία

Σύμφωνα με σχετική έκθεση, η οποία έγινε από κοινού από την Google, την Temasek και την Bain & Co. και εξετάζει την ανάπτυξη της οικονομίας του διαδικτύου σε έξι χώρες της περιοχής ASEAN: Ταϊλάνδη, Βιετνάμ, Φιλιππίνες, Μαλαισία, Σιγκαπούρη και Ινδονησία, 30% των καταναλωτών ψηφιακών υπηρεσιών στην Ταϊλάνδη είναι νέοι χρήστες λόγω της πανδημίας και περί το 95% αυτών πιθανολογείται ότι θα συνεχίσουν τη διαδικτυακή συμπεριφορά τους στη μετα-πανδημία εποχή. Οι βασικοί τομείς που καλύπτει η εν λόγω έκθεση είναι το ηλεκτρονικό εμπόριο, οι μεταφορές και τα τρόφιμα, τα διαδικτυακά ταξίδια, τα διαδικτυακά μέσα ενημέρωσης, οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, η τεχνολογία υγείας και η τεχνολογία της εκπαίδευσης.

Σύμφωνα με την ως άνω έκθεση, η οικονομία διαδικτύου της Ταϊλάνδης θα ανέλθει σε 105 δις δολάρια το 2020, άνοδος κατά 5% από 99 δις δολάρια πέρυσι. Παρά τις οικονομικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει, η Ταϊλάνδη προβλέπεται να έχει τη δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία του διαδικτύου στην περιοχή της Ν.Α. Ασίας αυτό το έτος μετά την Ινδονησία. Η οικονομία του διαδικτύου στην περιοχή ASEAN γενικότερα αναμένεται να φθάσει τα 309 δις δολάρια το 2025, αύξηση 24% από φέτος. Υπολογίζεται ότι 40 εκατομμύρια νέοι χρήστες στην ASEAN συνδέθηκαν για πρώτη φορά το 2020, ανεβάζοντας το συνολικό αριθμό των χρηστών του διαδικτύου σε 400 εκατομμύρια. Περίπου το 70% του πληθυσμού της περιοχής έχει πλέον διαδικτυακή πρόσβαση.

Στην Ταϊλάνδη παρατηρείται δραστική ανάπτυξη στον τομέα του ηλεκτρονικού εμπορίου το 2020 με μια εκτιμώμενη αύξηση 81% σε 9 δις δολάρια. Η αγορά ηλεκτρονικού εμπορίου προβλέπεται να έχει αυξητική τάση κατά 21% από φέτος σε 24 δις δολάρια το 2025. Η αύξηση αυτή συμβάλει στην αντιστάθμιση της συρρίκνωσης του τομέα των ηλεκτρονικών ταξιδιών, για τον οποίο αναμένεται πτώση 47% φέτος, και του τομέα μεταφορών και τροφίμων, όπου αναμένεται πτώση 12%. Όσον αφορά τα διαδικτυακά μέσα ενημέρωσης, που καλύπτουν τη διαφήμιση, τα τυχερά παιχνίδια, το βίντεο και τη μουσική κατ' απαίτηση, η Ταϊλάνδη αναμένεται να δει ετήσια αύξηση 20% σε 4 δις δολάρια το 2020. Το κομμάτι αυτό προβλέπεται να αυξηθεί κατά 15% από φέτος σε 7 δις δολάρια το 2025.

Σύμφωνα με σχετικές κυβερνητικές δηλώσεις, μάλιστα, η χώρα έχει ήδη περάσει τη Σιγκαπούρη ως προς την ψηφιακή υποδομή και την ανάπτυξη της τεχνολογίας 5G στις προσπάθειές της να γίνει ο κορυφαίος ψηφιακός κόμβος στην περιοχή ASEAN, ιδίως μέσω της εμβάθυνσης της συνεργασίας της με την κινεζική Huawei για τον ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων και της ζωής στη χώρα. Η κυβέρνηση αναμένει ότι το 30% της οικονομίας της χώρας το 2030 θα προέρχεται από την ψηφιακή οικονομία.

Επισκόπηση της επενδυτικής πολιτικής της Μιανμάρ

Δημοσιοποιήθηκε η δεύτερη επισκόπηση της επενδυτικής πολιτικής της Μιανμάρ (IPR, investment policy review) από τον ΟΟΣΑ, με συστάσεις πολιτικής που στοχεύουν στη βελτίωση του επενδυτικού κλίματος της χώρας. Οι αναγκαίες μεταρρυθμίσεις πολιτικής κυμαίνονται από την ενίσχυση των υπεύθυνων επενδύσεων, τη δημιουργία ειδικών οικονομικών ζωνών (SEZ) και την ενίσχυση της εφαρμογής των εκτιμήσεων περιβαλλοντικών επιπτώσεων, έως την προώθηση ασφαλών και σαφώς καθορισμένων δικαιωμάτων γης, με στόχο την προσέλκυση περισσότερων ξένων επενδύσεων στη χώρα.

Μεταξύ των συστάσεων περιλαμβάνεται η πρόταση να αξιολογήσει η κυβέρνηση το κόστος και τα οφέλη των περιορισμών που επηρεάζουν την ξένη συμμετοχή στον τομέα υπηρεσιών, που δεν επηρεάζουν την εθνική άμυνα και ασφάλεια, όπως στις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, στον κατασκευαστικό τομέα, στις υπηρεσίες διανομής και λιανικής πώλησης, οι οποίοι παρέχουν κρίσιμες υπηρεσίες ραχοκοκαλιάς για το σύνολο της οικονομικής δράσης. Αναφέρει ότι οι τομείς αυτοί είναι σε μεγάλο βαθμό αλληλένδετοι με την αγορά και την αποτελεσματικότητα που αναζητούν οι επενδυτές σε έργα υποδομής, τα οποία φιλοδοξεί η Μιανμάρ να προσελκύσει και ότι οι περιορισμοί αυτοί, συνήθως, αυξάνουν το κόστος για ολόκληρη την εφοδιαστική αλυσίδα, συμπεριλαμβανομένου του τομέα μεταποίησης, καθώς περιορίζουν το δυναμικό ανταγωνισμό μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών. Το γεγονός αυτό δεν καθιστά απλά μια χώρα λιγότερο ελκυστική για πιθανές επενδύσεις, αλλά ενδέχεται να βλάψει τις επιλογές και την αγοραστική δύναμη των καταναλωτών.

Στις συστάσεις για την προώθηση υπεύθυνων επιχειρήσεων συγκαταλέγεται η πρόταση ενίσχυσης της διαφάνειας, ιδίως στον τομέα της βιομηχανίας εξόρυξης, προτρέποντας τη χώρα να ξεκινήσει από τις κρατικές επιχειρήσεις λόγω της σημασίας τους για την οικονομία της Μιανμάρ. Η έλλειψη διαφάνειας στο πλαίσιο της εξόρυξης φυσικών πόρων συμβάλλει στη διαιώνιση και τη χρηματοδότηση βίαιων συγκρούσεων, ενώ ο εξορυκτικός τομέας της χώρας (μεταξύ άλλων ορυχεία νεφρίτη) είναι αμφιλεγόμενος και συχνά θανατηφόρος.

Για την προώθηση της συνδεσιμότητας των υποδομών, η κυβέρνηση θα πρέπει να αυξήσει τις επενδύσεις στις υποδομές μεταφορών και εφοδιαστικής αλυσίδας και να εκσυγχρονίσει τις υφιστάμενες υποδομές, με ιδιαίτερη έμφαση στους κύριους εμπορικούς διαδρόμους, όπως ο διάδρομος Βορρά-Νότου της ευρύτερης υποπεριφέρειας Mekong προς την Κίνα και ο διάδρομος Ανατολής-Δύσης GMS προς την Ταϊλάνδη. Η Μιανμάρ βρίσκεται σε δύο σημαντικούς οικονομικούς διαδρόμους που έχει προτείνει η Ιαπωνία για την περιοχή, ενώ έχει δεσμευθεί να υλοποιήσει και τον οικονομικό διάδρομο Κίνας-Μιανμάρ της κινεζικής πρωτοβουλίας Belt and Road.

Η επισκόπηση της επενδυτικής πολιτικής προτρέπει, επίσης, τη Μιανμάρ να διασφαλίσει ότι οι περιβαλλοντικές πτυχές περιλαμβάνονται στον αρχικό έλεγχο των προτεινόμενων επενδύσεων από το Υπουργείο Επενδύσεων και Εξωτερικών Οικονομικών Σχέσεων (MIFER), το Υπουργείο Φυσικών Πόρων και Περιβαλλοντικής Προστασίας (MONREC) και άλλα αρμόδια υπουργεία.

Μεταξύ άλλων βασικών συστάσεων για τη δημιουργία οικονομικών ζωνών, προτείνει την ευθυγράμμιση ειδικών οικονομικών ζωνών και ανάπτυξης και διοίκησης βιομηχανικών ζωνών με την ευρύτερη στρατηγική προώθησης των επενδύσεων. Η κυβέρνηση θα πρέπει να εφαρμόσει ένα σχέδιο δράσης για τη βελτίωση του σχεδιασμού και διαχείρισης των βιομηχανικών ζωνών, και να διασφαλίσει ότι σαφείς κανόνες και απαιτήσεις όσον αφορά την κατανομή των ζωνών, την παροχή υποδομών, τη διευκόλυνση των επιχειρήσεων και την προστασία του περιβάλλοντος ενσωματώνονται στο νέο νόμο για τις βιομηχανικές ζώνες.

Νέο θεσμικό πλαίσιο για τα τυχερά παιχνίδια στην Καμπότζη

Η Καμπότζη προέβη στον εκσυγχρονισμό του ρυθμιστικού πλαισίου που ρυθμίζει τη λειτουργία της βιομηχανίας χαρτοπαικτικών λεσχών. Νέος σχετικός νόμος φιλοδοξεί να συμβάλει στη θέσπιση ενός σαφούς ρυθμιστικού πλαισίου και να διευκολύνει τους ελέγχους κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, συμβάλλοντας στο έργο της Ομάδας Χρηματοοικονομικής Δράσης (Financial Action Task Force, FATF).

Αλεξάνδρα Χριστοδουλέα
Γραμματέας ΟΕΥ Α'